

Aplinkosaugos studentės Ievos Juškos planuose - darbas Lietuvos ir pasaulio labui

Dalia CIDZIKAITĖ

Nedideliame Oksfordo miestelyje, Ohajo valstijoje, įsikūrusiame Majamio universitete aplinkosaugą ir biologiją studijuojanti Ieva Juška Lietuvoje lankosi beveik kas metai. Pasak Ievos, būdama Lietuvoje ji vis išbando ką nors naujo, atlieka ką nors naudingo. Ji yra dirbusi savanore poliklinikoje, organizacijoje „Caritas“, atlikusi tyrimus ir jų rezultatus pristčiusi konferencijoje Vilniuje. Praėjusią vasarą Ieva atliko praktiką naujoje organizacijos „Global Lithuanian Leaders“ ir Kazickų šeimos fondo programoje „We Connect Lithuania“ (šiais metais ji vyks kitu pavadinimu – „Bring Together Lithuania“). Dalyvaudama programoje ji dirbo nevyriausybiniėje organizacijoje „Baltic Environmental Forum“ ir prisidėjo prie šiuo metu įgyvendinamos naujos iniciatyvos „Meldinės nendrinukės apsauga formuojant jai tinkamų kertinių buveinių tinklą Lietuvoje“.

Paskutinius metus Majamio universitete leidžianti Ieva savo universitete žinoma ne tik kaip „Lietuvos klubo“ prezidentė, bet ir aktyvi studentė. Neseniai universitetas apie Amerikos lietuvę sukūrė trumpą filmą, kuriame ji pasakoja apie savo tyrimą – Oksfordo apylinkėse išplitusį ir parazitiniu tapusį vijoklinį sausmedį (angl. honeysuckle) ir būdus atkurti natūralią Ohajo gamtą. Kitais metais Amerikos lietuvė studijas tęs Virdžinijos universiteto magistrantūros programoje. Ji planuoja, be aplinkosaugos, studijuoti ir jūrinę ekologiją, o ateityje dirbti pasaulinio lygio nevyriausybiniėje organizacijoje. Tačiau nesvarbu, kur likimas Ievą nublokš, šalia rūpesčio dėl globalių problemų aplinkosaugoje, lietuviškumo išsaugojimas ir prisidėjimas prie geresnės ir gražesnės tiek pasaulio, tiek ir Lietuvos ateities liks vienu iš svarbiausių jos gyvenimo tikslų.

JAV Lietuvių Bendruomenė jau ne pirmus metus vykdo programą „Lietuvių išeivijos studentų stažuotės“, kurios metu Amerikos aukštosiose mokyklose studijuojantys lietuvių kilmės jaunuoliai Lietuvoje atlieka

praktiką. Tu praėjusiais metais dalyvavai naujoje „Global Lithuanian Leaders“ ir Kazickų šeimos fondo programoje „We Connect Lithuania“. Kodėl pasirinkai būtent ją?

Man buvo svarbu atlikti praktiką savo srityje – aplinkosaugoje. Programa „We Connect Lithuania“, šiais metais pervadinta į „Bring Together Lithuania“, suteikė man galimybę atlikti praktiką aplinkosaugos srityje dirbančioje nevyriausybinėje organizacijoje „Baltic Environmental Forum“ („Baltijos aplinkosaugos forumas“). Mano universiteto studentams nėra lengva susirasti praktiką, kur jie turėtų daug kūrybinės laisvės ir savarankiškumo. BEF turėjau galimybę susikurti savo vasaros praktikos programą ir savo patirtimi prisidėti prie lėšų rinkimo. Dalyvaudama „We Connect Lithuania“ programoje sutikau daug svarbių Lietuvos verslo, politikos ir mokslo lyderių ir į mane panašių Amerikos lietuvių studentų.

Dalyvaudama programoje „We Connect Lithuania“ Ieva sutiko daug bendraminčių. Ievos Juškos asm. nuotr.

Ką tau davė galimybė praėjusią vasarą Lietuvoje praleisti ne svečiuojantis pas senelius ir atostogaujant, bet atliekant praktiką, susitinkant su moksle ir versle daug pasiekusių Lietuvos žmonių?

Būdama Lietuvoje bandau atlikti ką nors naudingo. Esu savanoriavusi poliklinikoje ir organizacijoje „Caritas“, atlikusi tyrimus ir pristačiusi juos konferencijoje Vilniuje. Praėjusią vasarą per „We Connect Lithuania“ programą turėjau galimybę sutikti žmonių su labai įvairiomis patirtimis iš pačių įvairiausių sričių. Susitikome su įžymiais menininkais, politikais ir verslininkais. Tiek daug šviesių ir išradingų žmonių įkvėpė ir mane prisidėti prie Lietuvos ateities.

Vienas iš projektų, kuriame dalyvavai praėjusią vasarą, buvo meldinės nendrinukės išsaugojimo kampanija. Papasakok daugiau apie ją. Kiek pati prisidėjai prie kampanijos? Kokie kampanijos rezultatai?

Meldinės nendrinukės išsaugojimas buvo ir tebėra labai puikus projektas, kuris suteikė galimybę šiam paukščiui išgyventi Lietuvoje. Šio paukščio perkėlimas (translokacija) iš Baltarusijos į Lietuvos teritorijas buvo labai sunkus ir sudėtingas darbas, bet BEF komandai padėjo daug ekspertų ir mokslininkų. Aš pati perkėlime nedalyvavau, bet dirbau organizacijos biure Vilniuje prie šio projekto lėšų rinkimo kampanijos.

Ieva su vėliava, raginančia saugoti meldinę nendrinukę Lietuvoje. Ievos Juškos asm. nuotr.

Beveik kas vasarą atvyksti į Lietuvą, taigi mūsų šalį ir jos žmones matai savo akimis, o ne per žiniasklaidos naujienas ar kitų žmonių pasakojimus. Kokia ta Lietuva ir lietuviai?

Man atrodo, kad kai Amerikos lietuviai išgirsta apie Lietuvą, ypač jeigu jie yra mano amžiaus ar jaunesni, jie įsivaizduoja tradicinius drabužius, dainas ir močiutes medinėse trobelėse. Jiems Lietuva yra senoviška, tradicinė šalis. Greičiausiai toks įvaizdis mums susiformuoja mokantis lituanistinėse mokyklose, kuriose aš pati esu buvusi ir mokinė, ir mokytoja. Ten viskas sukasi apie „lietuviškumą“, suprantamo per istoriją, kalbą ir tradicinius šokius bei dainas,

išlaikymą. Ten nekalbama apie Lietuvos vaidmenį mūsų greitai besikeičiančiame pasaulyje, apie augančią ekonomiką ir gausėjančias verslo galimybes. Nekalbama apie globalią Lietuvą ir mūsų ateitį ir vaidmenį globaliame pasaulyje. Lietuva yra moderni šalis su begale galimybių. Taip, Lietuva yra ir gamta, ir tradicijos, ir istorija, šitų dalykų reikia ir toliau mokyti lituanistinėse mokyklose Amerikoje. Bet būtina pabrėžti, kas Lietuva yra dabar ir kas bus ateityje – dinamiška, auganti, išradinga, naujoviška, su globaliai svarbia ir naudinga visuomene. Reikia Lietuvą parodyti tokią, kokia ji yra dabar, o ne vien tokią, kokia ji buvo praeityje.

Kas tau patinka Lietuvoje? Kas - nepatinka?

Lietuva yra graži šalis, turinti turtingą istoriją. Man patinka, kad galiu eiti per miestą ir matyti šią istoriją: Gedimino pilyje, Katedroje, Aušros vartuose. Man patinka Lietuvos gamta, maistas, kultūra. Kas nepatinka... Sunku pasakyti. Mano skrandis cepelinus sunkiai virškina.

Majamio universitete studijuoji biologiją ir aplinkosaugą. Kodėl pasirinkai būtent šias mokslo šakas?

Kiek save prisimenu, gamta man visada buvo labai svarbi, ir biologiniai procesai mane visada domino. Kai buvau penkerių metų, auginau slieką stiklainyje! Turbūt įtakos turėjo ir laiko leidimas Lietuvoje, gamtoje, todėl universitete pasirinkau šitas dvi sritis. Pasaulyje yra tiek daug gamtos problemų, kurių vis daugėja, tad biologijoje ir aplinkosaugoje visada bus ką veikti. Norėčiau ateityje dirbti nevyriausybiniėje aplinkosaugos organizacijoje.

Neseniai Ieva turėjo galimybę atlikti praktiką Bahamose. Ievos Juškos asm. nuotr.

JAV Lietuvių Bendruomenės leidžiamame žurnale „Bridges“ pasakodama apie savo dalyvavimo programoje „We Connect Lithuania“ patirtį, rašai, kad būdama Lietuvoje iš naujo įvertinai, ką reiškia būti lietuve. Tad ką tau reiškia būti lietuve Amerikoje?

Dalyvaudama programoje „We Connect Lithuania“ sutikau daug Amerikos lietuvių, kurių santykis su lietuviškumu labai skirtingas. Bet svarbu, kad tas santykis buvo. Mano nuomone, įvairumas padaro pasaulį įdomesnę, leidžia atsirasti įvairioms idėjomis ir naujoms perspektyvoms. Amerikos lietuvių patirtis gyvenant dviejose kultūrose suteikia mums galimybę būti tos įvairovės dalimi.

Kodėl 21-ame globalizacijos amžiuje, kai tiek daug žmonių skelbiasi esą pasaulio piliečiai, tau svarbu išlikti lietuve?

O kodėl negalima būti ir lietuve, ir pasaulio piliete? Aš save laikau ir tuo, ir tuo. Šitame amžiuje turėsime vis daugiau bendradarbiauti spręsdami pasaulines problemas. Būdama pasaulio piliete, planuoju prisidėti prie tokio bendradarbiavimo ir idėjų kūrimo. Būdama lietuve, planuoju tai daryti turėdama omeny Lietuvą, dirbdama Lietuvos ir pasaulio labui.

O ar lengva Amerikoje būti lietuve?

Amerikoje būti lietuve man buvo sunku, kai buvau jauna. Norėjosi būti kaip visi kiti vaikai – valgyti tą patį maistą, turėti vardą, kurį lengva ištarti. Bet po kiek laiko supratau, kad aš turiu išskirtinę patirtį, ir šiandien tuo didžiuojuosi.

Kokių pastangų reikia, norint neatitrūkti nuo savo šaknų, išlaikyti lietuviškumą Amerikoje?

Nemanau, kad reikia kažkokių ypatingų pastangų, jei supranti, kad tai yra vertybė. Amerikoje yra daug skirtingų lietuviškų bendruomenių, lituanistinių mokyklų ir Amerikos lietuvių. Net Majamio universitete, mažame Oksfordo miestelyje Ohajuje, veikia „Lietuvos klubas“.

Ieva Juška. Martyno Zarembos nuotr.

Amerikoje užaugo nauja lietuvių karta, kurių tėvai į JAV atvyko po 1990 metų. Kokia ta karta? Ar ji skiriasi nuo bendraamžių amerikiečių?

Man atrodo, kad dauguma tos kartos žmonių iš tikrųjų pamažu praranda savo lietuviškumą. Kaip minėjau anksčiau, daugelis jaunuolių įsivaizduoja Lietuvą kaip labai tradicinę, senovišką šalį, o ne modernią pasaulio dalyvę. Daugelis bando būti panašesni į savo amerikiečius bendraamžius ir nemato Lietuvos kaip vietos, kur

jie galėtų grįžti, dirbti ir gyventi. Toje kartoje yra dalis jaunimo, kuri mano kitaip, bet man atrodo, kad tokių nėra daug. Kita jaunimo dalis yra ateities lyderiai, kai kuriuos jų sutikau programoje „We Connect Lithuania“. Norėčiau manyti, kad ir aš priklausau šitai grupei.

Ką tavo draugai galvoja apie tavo kilmę, ką jie žino apie Lietuvą ir lietuvius?

Mano draugai labai domisi Lietuva, kai kurie net moka porą žodžių, tokius kaip „Labas“, „Ate“ ir „Aš nekalbu lietuviškai“. Vieną vasarą mano draugė aplankė Lietuvą, šią vasarą su manimi važiuos mano draugas. „Lietuvos klubas“, kurio prezidente buvau, Majamio universitete jungia ne tik lietuvių kilmės, bet ir Lietuva besidominčius studentus. Mes džiaugiamės, kad greitai klubas gali tapti didesnis už Majamio rusų klubą, kuriame yra per trisdešimt narių.

Kur save matai po penkerių, dešimties metų?

Norėčiau po magistro ar doktorantūros studijų dirbti pasaulinio lygio nevyriausybiniėje aplinkosaugos organizacijoje. Man labai svarbu mokslininkų bendravimas ir ryšys su žmonėmis viešojoje erdvėje, norėčiau dirbti tokioje vietoje, kur galėčiau padėti stiprinti tokius ryšius ir viešai skelbti mokslines idėjas bei kurti socialiai atsakingą mokslą. Kitais metais pradėsiu magistrantūros studijas Virdžinijos universitete, kur studijuosiu jūrinę ekologiją ir aplinkosaugą. Tikiuosi, kad tai padės man priartėti prie savo tikslo.

Pažiūrėkite du vaizdo įrašus apie Ievą Jušką:

Pirmajame ji pasakoja apie neseniai atliktą tyrimą, siekiant išsiaiškinti vijoklinio sausmedžio išplitimą Oksfordo apylinkėse ir būdus, kaip pažaboti jo plitimą:
<https://www.youtube.com/watch?v=nDb226KgP7w>

Antrame vaizdo įrašė Ievą kartu su kitu programos „We Connect Lithuania“ dalyviu pakalbino LRT laida „Labas rytas, Lietuva“:
<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013698652/labas-rytas-lietuva#wowzaplaystart=2562000&wowzaplayduration=562000>

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

